

Velja po pošti:

za celo leto naprej... K 38—
za en mesec... „ 3—
za Nemčijo odelotno... „ 40—
za ostalo inozemstvo... „ 46—

V Ljubljani na čemu:

za celo leto naprej... K 32—
za en mesec... „ 3—70
v pravi prejemni meseci... 2-50

Sobotna izdaja:

za celo leto... K 8—
za Nemčijo odelotno... „ 10—
za ostalo inozemstvo... „ 13—

SLOVENEČ

Inserati:

Enostolpna petstvarsta (72 mm široka in 3 mm visoka ali njeno prostor)

za enkrat... po 50 v
za dva- in večkrat... „ 43—
pri večjih naročilih primeren popust po dogovoru.

Ob sobotah dvojni tarif.

Poslano:

Enostolpna petstvarsta K 1—
Izhaja vsak dan izvenredno delje in praznike, ob 3. uri pop.
Redna letna priloga vsaki rač.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rekopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ograde 26.511, bosn.-herc. št. 7563. — Upravniškega telefona št. 188.

„Češko veleizdajstvo“.

II.

Tako krepko, ponosno, nevzdržno, toda majhno, osamelo in popolnoma nase navezano ljudstvo, kakor je češko, piše Bahr dalje, si nehoti išče velikega duševnega ozadja, se kakoržekoli na zunaj projicira, kakorkoli zunaj išče stikov. Avstrija bi morala biti to duševno ozadje vsem svojim narodom, sidro njih dušam, pa je priložnost, da bi to potrebo zase izkoristila, še malo izrabila in torej ne more svojim narodom zameriti, če se ogleduje za surogatom... Tudi avstrijski Nemci ne izhajajo notranje samo z Avstrijo, njih domovina mora biti večja, zato si privzemajo še Kanta in nemško filozofijo, Goetheja, Schillerja, Bacha in Wagnerja. Kar si sami dovoljujejo, tega ne bomo mogli drugim avstrijskim narodom braniti. Poleg tega delujejo Čehi na Balkanu in v Rusiji industrialno in finančno; s tem so storili dobro avstrijsko delo, ki nam bo še sadove rodilo. Ona duševna potreba po takorekoč idealnem prostoru in ta gospodarska zveza z vzhodom in jugom, skupaj sta morali goditi neko slovansko razpoloženje, ki ga pa le zarobljena nerazsodnost ali zlobna volja more imenovati rusofilsko in ki vedno pač le med inteligenco ostaja, ljudstvo samo je pa komaj doseglo. Ljudstvo obvladuje le njegovo čuvstvo za samoodločbo, to pa seveda s tako strastjo, ki ima nekaj heroičnega na sebi, pripravljeno zanjo za vsakršno žrtev, z živalsko besnostjo se razsija, če meni, da je v nevarnosti, pokoren otrok, če ve, da je varna.

Ta misel samoodločbe, ki cel narod v njegovih višinah in globinah obvladuje, kaže različne oblike. Večina jih ima samo željo, da bi videli cesarja kronanega za češkega kralja; potem si že prisvojajo toliko moči, da bodo sami v deželi za red skrbeli. Drugi, ki jih ogrski zgled hkrati sramoti in draži, hočejo več: vse, kar se je dovolilo Ogrm neodvisnosti in samostojnosti, menijo, da morajo tudi zase zahtevati. In slednjič so med njimi idealisti, ki si mislijo Avstrijo popolnoma kot državo ali zvezno državo narodov, kjer bi se vsak posamezen del sam odločeval svoji zgodovini, svojim potrebam, svojim posebnostim primerno, da svojo zbrano moč celoti daruje. Ne vem niti, ali je misel take federativne Avstrije, ki o njej mnogo čeških idealistov sanja, izvedljiva, niti ne vem, ali so naši narodi zanj zreli. Toda ničesar ne morem na njej najti, kar bi ne bilo avstrijsko. Nasprotno: ta misel prav za prav Avstrijo iz leta 1526. samo dosledno do konca domišlja, jo le v naš čas prestavlja in jo na-

šim izpremenjenim političnim in gospodarskim potrebam prilagoja...

Tisti češki samoodločbarji, celo idealisti med njimi, sanjajo o svobodni zvezi popolnoma samostojnih, po svojih posebnostih se same upravljajočih in od vseh strani svoje razvite moči krog habsburškega prestola zbirajočih narodov, kaj hočejo navsezadnje drugega kot našo staro Avstrijo, kakor je nastala pod Ferdinandom I. in jo je Karel IV. zapečatil in cesar Franc v lastno cesarstvo dvignil, le da v bogatejših, bolj gibkih, po naši volji udeleževati se svetovnega gospodarstva, umerjenih oblikah tega novega časa? In kogar plaši »država držav«, naj se vendar spomni, da je bila pod cesarjem Francem naveda, uradno govoriti o »c. in kr. državah«. Celo eni idealisti med avtonomisti niso torej nikoli drzni povotari. Avstrija je bila že leta 1526. država držav in je v vseh svojih velikih dobah to ostala.

Če pa govorijo o tem s češkimi Nemci, ti seveda oporekajo: Čehi pravijo: samoodločba, a menijo s tem Rusijo! Priznati moram: ne morem si predstavljati, da bi cel narod strnjeno lagal, mož za možem in že toliko let... Za Češko ni ruske nevarnosti.

Bojim se pa za češko druge nevarnosti. Čehi morajo biti to, kar so, po duši in telesu le v Avstriji. Druge domovine ne najdejo, če jo še tako iščejo. Le da se jim mora ta avstrijska domovina tudi najti dati. Cesar se boji, je nezaupnost do Čehov, ne toliko nezaupnost Nemcev, ampak večna nezaupnost birokracije. Nemci leže sedaj skupaj s Čehi v istih zakopih, to je najboljša čela spoznavanja; oboji pridejo domov pripravljeni za isto močno Avstrijo. Birokracija pa, ki žal v nobenem zakopu ne leži, se še vedno ni nič naučila, in kar je slabše ni nič pozabila. Nezaupnost je nje podedovani greh. Sedaj se naslaja s pavšalnim sumničenjem Čehov. Toda krivično sumničenje zastuplja dušo ljudstva. Čeprav bi bilo resnično, da so pojedini Čehi zmeteni po nasprotstvu med njih čuvstvom dolžnosti do lastne države in njih sočutjem s sovražnim krvnim prijateljem, se nad Avstrijo zbežali ali naj se za to krivdo pokoré milijoni do korenin avstrijskih Čehov, ki zunaj na bojišču in doma v deželi zvesto delajo za Avstrijo? To bi bil največji zločin ne samo nad Češko, ampak tudi nad Avstrijo samo. Celo če bi samo dopustili, da se tak sum v Čehih vkorenini, kakor da naj se sedaj cel narod diskvalificira, bi bil to zločin nad Avstrijo, ki bi se ne dal več popraviti, poln nesreče za vso prihodnost.

Iz vsega, kar smo navedli, zveni kakor v prerokbi najostrejša obsodba hujšakajočega vpitja in nizkotnega sumničenja

vleizdajstva vseh tistih slovanskih krogov, ki so v odločilnem, zgodovinskem trenutku neustrašeno, odprtega čela, brez vsakršne zahrbtnosti domu in svetu jasno in precizno izjavili, kako se morajo in tudi edino le morejo urediti razmere med avstrijskimi narodi na dobri, pošteni avstrijski podlagi, da bo močna in srečna ožja domovina vsakega naroda, za nas zaželjena Jugoslavija in le tako močna in srečna tudi širša domovina: Avstrija kot »država držav« avstrijskih narodov. Dr. F. K.

Državni zbor.

Dunaj, 27. januarja.

V torek 29. januarja ima poslanska zbornica zopet plenarno sejo. Na dnevnem redu je volitev zbrničnega predsednika namesto umrlega Pernerstorferja. Socialni demokrati kandidirajo Seitzza, ki bo gotovo tudi izvoljen.

Zbornica bo nadaljevala debato o izjavi ministrskega predsednika napram praški resoluciji, ker so priglašeni še štirje govorniki (z govorilno dobo po pol ure).

Zbornica se bo eventualno pečala tudi z davkom na vojne dobičke, glede katerega med poslanko in gospodsko zbornico ne obstajajo več prehuda nasprotja in bi bilo vsako zavlačevanje obdavčenja vojnih dobičkov nepopularno.

Na dnevnem redu je tudi poročilo zdravstvenega oddelka o preskrbi invalidov; poročila poslanec dr. Jankovič.

Najhujše skrbi pa dela vladi brzkone proračun. V proračunskem oddelku bi moralo biti delo v torek končano, a je malo upanja, da bi bilo. Ali se bo podaljšal rok v oddelku? Pričakovati imamo torej zopet ostre proračunske debate, ki se bo končala z odobrenjem proračuna — ali pa tudi ne. Tudi če Poljaki potegnejo z Nemci, ni še večine. V oktobru so se glasovanju odtegnili Ukrajinci in tako rešili proračun. Sedaj pa piha med Poljaki vladi zelo neprijazen veter, zlasti med poljskimi socialisti, ki so v zadnji resoluciji sklenili med drugim tudi boj Seidlerjevemu ministertvu.

Poslanec dr. Ofner je priglasi nujno vprašanje glede ogrskih zahtev po lastni armadi. Predlagal bo o vprašanju otvoritev debate.

Za torek ob desetih dopoldne je sklicana seja načelnikov, ki bo sklepala o postopanju glede proračuna in določila spored za delo prihodnjih dni.

Delegacijska zborovanja se za daljši čas prekinjejo, ker odide grof Czernin v Brest Litovsk.

Nezadosna aprovizacija v kmetijskih občinah.

(Interpelacija Jugoslovanskega kluba.)

Z naredbi z dne 16. jan. 1918, d. z. št. 16, se je dosedanja količina moke zmanjšala tako za samopreskrbovalce kakor tudi za nesamopreskrbovalce; poslednjim se je zmanjšala količina od 1400 na 1150 g na teden, težkim delavcem med njimi pa od 2100 na 1850 g na teden.

Samopreskrbovalci so prikrajšani občutneje; kajti lažjim delavcem se je znižala količina žita od 2100 na 1575 g na teden, težkim delavcem pa od 2562 na 2100 g na teden. Ker dajejo samopreskrbovalci svoje žito mleti izključno le v malih mlinih, ki meljejo proti plačilu, dobe največ 80 % moke; močni delež samopreskrbovalcev znaša tedaj na teden 1260 g za lažje in 1680 g za težke delavce. Potemtakem imajo težki kmetijski delavci skoraj 200 g moke na teden manj nego težki delavci v mestih.

Z novo naredbi se je znižala količina moke samopreskrbovalcem za lažje delavce na 75 %, za težke delavce na 82 %, nesamopreskrbovalcem pa na 82 oziroma 88 %.

Še veliko na slabšem so nesamopreskrbovalci na deželi. Le-ti bi morali po postavi dobiti enako količino moke kakor mestni nesamopreskrbovalci; v resnici pa ne dobe niti petine tega. So kmetijske občine, posebno na Kranjskem, Primorskem in Štajerskem, ki po tri do štiri tedne ne dobe niti kilogram moke, čeprav je na deželi veliko nesamopreskrbovalcev. Praksa podružnice vojnega žitnoprometnega zavoda je ta, da vso razpoložljivo moko n. pr. v Gradcu prihrani naprej za Gradec in industrijske kraje; če kaj ostane, razdeli najprej manjšim mestom in trgom in šele nazadnje, če sploh še kaj ostane, pridejo na vrsto kmetijske občine. Zato le-te ostanejo navadno praznih rok.

Glasom določb § 5. naredbe urada za ljudsko prehrano z dne 15. avg. 1917, d. z. št. 239 more urad za prehrano določiti živežne namečke, kateri ne smejo presežati ¼ kg na teden in osebo. Kot namečki pridejo v poštev: zdrob, ječmenček, ovseni riž in testenine. Ker se pa ta nameček dovoljuje samo osebam, ki dobivajo moko, kmetijske občine teh namečkov sploh ne dobe.

V navedeni naredbi določa § 6., da morajo nosče in doječe matere v večjih mestih in industrijskih krajih dobivati tedenske namečke v izmeri ¼ kg. Tudi glede te ugodnosti so tedaj kmetijske občine iz vsega početka izključene.

Politične novice.

+ Št. IIj za deklaracijo. V župniji Št. IIj v Slov. gorici, kjer je »Südmärka« zabila na stotisoče kron, se je podpisalo preko 1000 žen in deklet za deklaracijo.

+ Sistem. Prejeli smo dopis od poštne urada v Dev. Mariji v Polju. Tiskano zaglavje na ovitku se glasi: »K. k. Postamt Mariafeld, Krain.« Niti dvojezičnega napisa ni! — Še pred kratkim je bila pri blagajni kolodvora v Št. Vidu nad Ljubljano uradnica, ki ni znala slovenski; sodišče pošilja slovenskim strankam v Ljubljani samonemške dopise; sedaj si poštni urad slovenske vasi pred nosom Ljubljane nadeva nemško lice! Značilno je, da se to pojavlja danes tukaj, jutri drugod, sedaj pri enem uradu, potem pri drugem, a sistematično.

+ Najnovejši dokaz Claryjeve naklonjenosti Slovincem. Štajerski namestnik grof Clary je izdal na okrajna glavarstva ukaz, da morajo polzvedovati po orožništvu, kdo nabira podpise za deklaracijo. Kaj misli grof Clary, da doseže s tem?

+ Parlament. Dunaj, 28. jan. Jutri se nadaljuje debata o izjavi ministrskega predsednika in nujnih interpelacijah. Čehi so predložili predlog, naj se odgovor mi-

LISTEK.

Silki Hrvalov, Srhov in Slovencev.

Piše P. Bohinjec.

(Konec.)

Mariborski program ni uspel. Ko so po vojski 1866 beneški Slovenci prišli pod Italijo, je to zopet povzdignilo narodno idejo, opirajočo se na prirodno pravo. Tako je izginila z dnevnega reda notranje-avstrijska skupina.

20. 9. 1865 je izdal Belcredi s e p t e m b e r s k i manifest, ki temelji v »plutarhiji«, zvezi peterih narodov v Avstriji: Nemcev, Ogrov, Poljakov, Čehov in Hrvalov. — Slovenci bi bili s tem manifestom zopet potisnjeni v kot in izročeni milosti Nemcev.

Ali prišlo je drugače: Nemci in Madžari so se zedinili; Nemci naj vladajo avstrijske, Ogrji ogrske narode — dualizem je bil gotov z d e c e m b e r s k o ustavo (21. dec. 1867). Vlada je razbila slovansko solidarnost, dualizem se je sprejel, dasi sta ga Svetec in dr. Toman imenovala »grob našega življenja«. 1867 je bila večina v kranjskem deželnem zboru že slovanska, pa nastali sta dve stranki: narodna in nemškutarska.

Večino v kranjskem deželnem zboru so Slovenci obdržali razen leta 1877. in 1883. Vse narodno-politično gibanje te dobe se je osredotočilo v čitalnicah in časopisih, izmed katerih še izhaja »Sl. Gospodar« in »Slov. Narod«, ki je priporočal pasivno opozicijo nasproti dualizmu in vladi; pa z decembersko ustavo se je odprla družtvom zborovalna svoboda, in tako so nastala politična društva in tabori, ki so močno krepili narodno zavest in obudili tudi delavsko gibanje.

Mladi, ki so se zbirali okrog »Slov. Naroda«, so bili bolj radikalno narodni in jim ni bila všeč prijenljiva politika starih. To nasprotstvo se je vedno bolj gojilo, dokler leta 1873. ni prišlo do načelnega nasprotstva med »Mlado« in Staroslovenci. 1. dec. 1870. so se sešli v Ljubljani slovenski in hrvatsko-srbski politiki in ustanovili program, ki poudarja edinstvo južnih Slovanov na književnem, gospodarskem in političnem polju. Ta ideja naj bi bila namreč v pomoč hrvaškemu državnemu pravu: a slovenski politiki so se izrekli zoper zedinjenje pod ogrsko krono. Jugoslovansko vprašanje ni niti dinastično, niti državno, ampak gospodarsko in narodno vprašanje. Znanost dokazuje, da so Jugoslovani etnografična in kulturna celota, oni pa tvorijo tudi gospodarsko, agrarno enoto, ki jo izrabljata sedaj tuja industrija in trgovina.

Mladi niso znali svojih idej uresničiti v narodu s protivnim delom in so propali. Staroslovenci pa je dvignil na nivo socialno politične ideje dr. Ant. Mahnič.

Delati se je jelo na socialnem polju zlasti s hranilnicami; politično so katoliški Slovenci v Sl. lj. stranki prišli na površje na celi črti.

A zopet se je začel razdor ob vojski — mladi so jeli pritiskati na stare, zasedli »Zadružno zvezo« s pomočjo obmejnih Slovencev (30. 12. 1915), dr. Šusterešič pa ustanovi z odpadlimi hranilnicami lastno centralo, izstopi s tovarišem Jakličem iz Jugoslovanskega kluba v drž. zboru in razbije 22. nov. 1917 Sl. lj. stranko ter ustanovi s svojimi pristaši slovensko kmečko stranko z glasilom »Resnica«. Mladi so jeli izdajati taisti mesec tednik »Jugoslovani«, prelat Andr. Kalan obnovi Sl. lj. stranko, ki je imela 27. dec. 1917 svoj prvi veličastni shod v hotelu Union in je slovesno proglasila z načelnikom Vseslov. lj. stranke dr. Korošcem deklaracijo za jugoslovansko državo, ki jo je Jugoslovanski klub dne 30. maja 1917 predložil s Čehi vred v državnem zboru in ki je doslej največja politična ideja na jugoslovanski zemlji, ideja, minimalna zahteva naša, za katero se izjavljajo od državnega poslanca pa do zadnjega možaka in ženske pri Slovincih, Hrvatih in Srbih.

nistrskega predsednika na interpelacije ne odobri. Baje imajo za ta svoj predlog zagotovljenih veliko glasov iz Poljskega kola. Jutrišno glasovanje obeta biti torej izredno zanimivo. — Danes sta se posvetovala dr. pl. Seidler in finančni minister pl. Wimmer s predsednikom zbornice glede proračunskega odseka, ki še vedno ni dovršil svojega dela, čeravno mu je trikrat podal šan rok že potekel. — Vlada bo predložila zbornici predlog, v kateri zahteva še tri milijarde kredita. Istotako še za 1600 milijonov naknadnega kredita, od katerega bo porabila 600 milijonov v podporo beguncem. Predloženi so zbornici že sledeči predlogi: konzumni davek na premož, povišanje zemljiškega in pridobninskega davka.

+ **Proračunski odsek** 28. jan. Proračunski odsek je zaključil danes razpravo o postavki: železnice. Glasovanje se ni vršilo. Nato se je pričela razprava o proračunu domobranskega ministrstva. Poročal je posl. dr. Isopescul-Grecul (Unio Latina).

+ **Nakazila deželari.** Dunaj, 28. januarja. Danes so se sčeli zastopniki deželnih odborov vseh avstrijskih kronovin. Spomenica stalnega odbora zastopnikov deželnih odborov finančnemu ministru glede ureditve nakazil se je soglasno odobrila. Sprejeti so bili predlogi, na podlagi katerih se poziva vlada, da uredi pravočasno vprašanje nakazil od 1. januarja 1918 dalje v sporazumu z avtonomnimi deželnimi zastopniki. Vlada se poziva, da še pred pravomočnostjo zakona izplača doneske za leto 1917. takoj; od 1. januarja 1918 zapadle pa v enakih zneskih kot pred-ujem. Uredilo se je enotno vprašanje preskrbe z elektriko.

+ **Dunajčanke Czerninu.** Dunaj, 28. jan. Danes predpoldne se je predstavila Czerninu deputacija Dunajčank, ki mu je izročila 100.000 posnetih dunajskih žena in deklet v priznanje njegovega dela za mir. Grof Czernin je hvalil požrtvovalnost žensk v tem težkem vojnem času. Toda najhujše je že za nami. Treba je le še malo časa vstrajati. Minister je naglašal, da zasluži njegovo delo za mir popolnega zaupanja. Obljubil je, da bo po sklepu gospodarskih pogajanj z Rusijo v prvi vrsti v gospodarskem oziru vpošteval velika mesta.

+ **Lopovščina.** Nemška »Schiller-eiche«, dve »Heldeneiche« na Kalvariji in Jahnov spomenik v mestnem maborskem parku so bili poškodovani. Nemci so seveda takoj obdolžili Slovence, da so zagrešili ta vandalski čin. Sedaj se je izkazalo, da so to storili 4 nemški dijaki, samo, da bi padla grda senca na Slovence. Enega teh junakov so že zaprli. Kako se stvar razvije, bomo poročali.

+ **Madžari so kupili v Osjeku** tiskarno »Atheneum«, v kateri nameravajo prirediti izdajati nov hrvatski dnevnik, ki bo zastopal mašarske interese.

+ **Za Vsenemce je še dr. pl. Seidler premalo nemški.** V »Grazer Tagblattu« je napisal znani dr. Pavel Samassa članek pod naslovom: »Kaj pa sedaj?« Članek izraža svoje zadovoljstvo, da so poslanci Barbo, Kraft i. dr. izjavili, da ne bodo podpirali dr. Seidlerjevega kabineta in bodo glasovali proti proračunu, ako ne bodo besedam dr. Seidlerja sledila tudi dejanja. To se pravi, ako ne bo izvajal dosledno in povsod dr. Seidler nemško-nacionalnega kurza in pričel gonjo proti Čehom in Jugoslovonom. Dalje napada Samassa dr. pl. Seidlerja, ker je še podpisal amnestijo in mu očita, da je on kriv nedostatkov pri prehrani. Tudi s Toggenburgom je nezadovoljen radi njegovih govorov v proračunskem odseku. Izraža svoje začudenje, ker ni ministrski predsednik nastopil razven proti Čehom tudi proti Slovencem. Tudi ministerijalna preiskovalna komisija, ki se je mudila te dni na našem jugu, ni Nemcem všeč. Tudi nam ni ta komisija všeč in ji ne mogremo zaupati, a da jo napadajo tudi Nemci, je le dokaz njihove slabe vesti. Dalje očita »Grazer Tagblattu« vladi, da favorizira socialne demokrate. Opozarja na izjavo dr. Adlerja: Ta stavka je bila le najtanjši konec bata, debeli sledi! Po mnenju Vsenemcev mora sedanje ministrstvo prej ko mogoče izginiti s površja, če le hočejo Nemci. Slovansko ministrstvo — pravi Samassa — ni mogoče, zato mora slediti Seidlerjevu kabinetu vlada, ki bo Nemcem bolj prijazna.

+ **Mi smo zavezniki Nemčije, ne njeni vazali.** »Arbeiterzeitung« piše: »Odločna zagotovila, ki jih je podal grof Czernin odposlanstvu delavstva in nato odseku delegacij, so odstranila nevarnost, da bi se mir razbil ob poljskem vprašanju. Vsaka ovira za sklep miru z Rusijo bi padla, če bi se vendar enkrat vlada Nemčije dala prepričati, da obravnava kuronsko in litavsko vprašanje ravnotako, kot je zajamčil grof Czernin, da bo obravnaval poljsko.

In glede tega ima končno tudi Avstrija svojo besedo. Mi smo zavezniki Nemčije, ne njeni vazali. Cilji, za katere se skupno bojujemo, morajo biti ugotovljeni samo sporazumno z obojema zaveznikoma.«

+ **Volilci dr. Gregoriču.** Združeni volilci mesta Kamnik izražajo zaupanje svojemu deželnemu poslancu g. dr. Vinku Gregoriču in odločno obsojajo postopanje deželnega glavarja, ki je njihovu deželnemu poslancu proti jasnim določilom deželnega reda zabranil vstop v deželni odbor kot namestnik trajno zadržanega deželnega odbornika. Vlado pozivamo, da čimprej skliče deželni zbor, da se pojasni deželno gospodarstvo, ki je sedaj brez vsake kontrole deželnega zbora, edinole v rokah nekaterih ljudi. Nujnost sklicanja deželnega zbora je utemeljena tudi v velikih gospodarskih in kulturnih potrebah najbližnje bodočnosti. — Sledi 92 podpisov. — Enako zaupnico je podpisalo v Radovljici 37 volilcev.

+ **Dr. Korošec zaveznik kralja Petra.** To je najnovejši argument, s katerim udarja »Reichspost« po dr. Korošču, bolje rečeno po politiki Jugoslovanskega kluba. Ta list je imel med našimi ljudmi precej bralcev, ima jih deloma še dandanes in pisec teh vrstic pokuš večkrat netečno hrano, za kakršno je potreba cementiranega želodca nemškega buržoazijca. Ker ta list je tako vztrajno slep in gluh za težnje nenemških narodnosti izvzemši Poljake, da ga odloži nevoljen marsikdo, ki ga je vzel v roko v mnenju, da bo našel v njem sredi divje borbe — krščansko stališče. Torej s čim je zaslužil dr. Korošec ta naslov? Zahteval je v zunanem odseku delegacij od Czernina, naj pritisne tudi na Bolgarijo in Nemčijo, da se izjavita nedvoumno za mir brez aneksij. Glede Bolgarije ne prihaja v poštev samo Srbija, ampak tudi Rumunija in Grčija, od katerih hočejo Bolgari odtrgati precejšnje kose. Ali naj mir brez aneksij velja samo za Avstrijo in Rusijo? Porogljivo očitane zveze s kraljem Petrom ima še drugo plat. Sodba o marsikaterem narodu se je v mišljenju nemškega naroda med to vojsko poparila, le sodba o Srbiji ne. Pač! Pred dve letoma, ko so korakali Nemci v Srbijo, je bil menda baš v »Reichspost« dopis nemškega vojaka, ki obžaluje, da se mora boriti proti ljudstvu, ki mu je simpatično. V večini glav pa je zapustilo pregloboke sledove skozi leta trajajoče sramotnje srbskega naroda, ki ga sodijo le po nekaterih nesrečnih, a v javnosti dovolj znanih osebah. Naj je kdo o krivdi Srbije še tako prepričan — ali se more rogati narodu, ki je v tej vojski prelil reke krvi in prestal grozote, ki ne morejo biti v nobenem razmerju z domnevanim ali resničnim zadovoljenjem. — Sicer se bo pa tudi pisanje »Reichspost« izpremenilo, kadar bo zapihal od merodajne strani drug veter in bo postalo vprašanje splošnega miru res aktualno.

+ **V Berlinu je stavkalo do 100 tisoč delavcev.** Iz Berlina 28. t. m.: Današnji večerni listi so poročali, da stavkalo 100.000 delavcev, a to število ni važno, ker se lahko tekom dne izpremeni. Danes jutraj je stavkalo v 16 obratih okroglo 40.000 delavcev; do opoldne so stavkali v 40 obratih. Stavkujoče delavstvo zahteva: enako volilno pravico v Prusiji, mir, preuredbo prehrane in da naj izpuste delavske voditelje. Pokret vodi Haasejeva socialno demokratična skupina; Scheidemannova skupina se stavke ne udeležuje. »Lokalanzeiger« pravi, da so stavko boljševiki povzročili.

+ **Dr. Friderik Adler bo pomiloščen?** »Berlingske Tidende« prinaša sledeči brzojav iz Pariza: Iz Curiha nam poročajo, da so avstrijski socialisti pri pogajanjih z vlado dosegli, da bo dr. Friderik Adler pomiloščen.

+ **Mirovna konferenca katoliških parlamentarcev v Curihu.** Iz Curiha poročajo: V torek, dne 29. januarja se vrši tu druga mirovna konferenca katoliških parlamentarcev.

+ **Nemci kupujejo poljska posestva v kongresni Poljski.** »Illustrirany Kurjer Codzienny« poroča iz Varšave: Veliko vznemirjenje je vzbudila ta vest, da kupujejo Nemci v okrajih Kaliar, Wielun, Czenstochowa in Zeylenbil poljska posestva in rudnike. Mobiliziran je ves nemški kapital. Imenovane kraje hoče vsenemška stranka v Prusiji anektirati.

+ **Nemški radikalni socialisti priznavajo potrebo naše državnosti.** V reviji »Der Kampf« piše Karl Mann med drugim: »Nemška socialna demokracija mora odločno nastopiti proti nemški buržoaziji, ki pobija vsako stremljenje slovanskih avstrijskih narodov po državnosti. Mann ni tudi zadovoljen s stališčem soc. dem. stranke, ki hoče rešiti narodnostni problem samo z reformami v avstrijski državi. Vodstvo stranke misli, da se bodo narodi zadovoljili samo s podeželsko avtonomijo. Toda Čehom, Poljakom, Jugoslovonom in

Ukrajincem ne zadostuje samo taka avtonomija.«

+ **Vabilo Wilsonu.** Pod tem nadpisom je zapisal »Vorwärts« 26. t. m.: Nemško časopisje se prereka o tem, če je odpadla Avstrija od zveze. Velenemški konzervativci pravijo, da je odpadla in pišejo že glede na Avstrijo tako, kakor sta pisala »Matin« in »Times« v svoji prvi jezi proti boljševikom v Rusiji.

+ **Poraz Velenemcev v Bautzenu.** V Bautzenu na Saškem je bil izvoljen v nemški državni zbor soc. demokrat Uhlig s 9.661 glasovi; konservativni kandidat je dobil 8.763 glasov. Te volitve so bile zelo burne. Velenemški konservativci so mislili, da obdrže mandat, ki je bil njihov že od l. 1877, a propadli so. Ni šlo toliko pri teh volitvah za strankarstvo, kolikor za borbo med pristaši miru in osvojevalne velenemške vojne politike. Velenemški vojni huskači so vsled teh volitev zelo poparjeni.

+ **»Deset minut pred katastrofo.«** O priliki razprave o predlogu, naj se dovoli uradnikom pravica sodelovanja v političnem življenju, je dejal neodvisni socialist posl. Hoffmann nasproti vsenemški domovinski stranki: »Mene Tekel v Avstriji naj nam bo v opomin. Gospodje, vi plešete na vulkanu. Tako mi kot Avstriji stojimo deset minut pred katastrofo. Ljudstvo je sito tega, da se hujska dalje na vojno. (Velikanski vrišč v zbornici). Če ne boste gospodje vpoštevali našega sveta, vzemite odgovornost sami nase. Opominjamo vas v zadnji uri.«

Vojna poročila.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 28. jan. Uradno: Na visoki planoti »Sedmih občin« se je od časa do časa s topovi ljutejše streljalo.

NEMSKO POROČILO.

Berlin, 28. jan. Veliki glavni stan: Zahodno bojišče: Severno od Bece-laere smo med poizvedovalnim napadom ujeli 17 Angležev, med njimi enega častnika. S topovi so skoraj na celi bojni črti le malo streljali; živahneje so streljali na nekaterih mestih v Champagni in pri Mozi.

Italijansko bojišče: Na visoki planoti »Sedmih občin« se bijejo od včeraj popoldne boji s topovi, ki so postali, ko se je pričelo daniti, na Col del Rosso najbesnejši.

Z drugih bojišč nič novega.

Nemško večerno poročilo.

Berlin, 28. jan. zvečer. Med Asiago in Brento so napadli Italijani; razvili so se vroči boji.

Vojska na morju.

London, 28. jan. (Reuter.) Torpediran je bil 13.405 tonski Cunardov parnik. Utonil ni nihče. Upajo, da bodo parnik rešili.

Berlin, 28. jan. Od 1. februarja 1917 so podmorski čolni potopili 27 transportnih parnikov in 265 vojnih ladij; 97 med njimi jih je vozilo strelivo in vojno blago, ki bi bilo zadoščalo 50 divizijam, od katerih bi vsaka štela 15 tisoč mož.

Razna poročila.

Nove preocrnovne v Rusiji.

Stockholm, 28. jan. »Reč.« Ljudski komisariji pripravljajo dekret, ki razglasi, da je vera zasebna reč vsakogar. Obstojete verske predprave bodisi glede na obrede ali v šolah se odpravijo. Odpraviti nameravajo tudi dedno pravico. Kar bo kdor zapustil postane last naroda.

Velenemški list ustavljen.

Berlin, 29. jan. (K. u.) »Alldeutsche Zeitung« so zaradi burnih napadov na kanclerja za 3 dni ustavili.

Stavka v Nemčiji.

Berlin, 28. jan. (K. u.) Resno se izvzemši Berlina ni poročalo o kakšni stavkah. Pri Ruri se povsod dela.

Stavka na španskem.

V Barceloni je izbruhnila zopet velika stavka; stavkajo tudi v Poledu. Nemci ne morejo zadušiti niti z orožjem. Vzrok stavke: lakota.

Za samoodločbe Irske. — Angleški vojni minister odstopil.

Iz Londona: Sinnfeinerji se pripravljajo na nov nastop. Glede na zadnji govor angl. min. predsednika nameravajo za Irsko zahtevati pravico samoodločbe. — Iz Londona: Odstopil je vojni minister Lloyd Derby.

Revolucija na Finskem.

Dunaj, 29. jan. (K. u.) Rdeče garde so se polastile kolodvora v Helsingforsu. Revolucionarji so strmoglavlili finski senat. Novi švedski poslanik je pobegnul na Švedsko, kamor je tudi odpotoval deželni glavar Heikel, da naprosi švedsko vlado za pomoč. Helsing-

fors so tuji konzuli zapustili. Rdeči gardisti so se v soboto opoldne spopadli z zborom finskega senata. Na pritožbo finskega ministra v Petrogradu je odgovoril vojni komisar, da mora ruska vlada podpirati socialne revolucionarje finskega proletariata proti buržoaziji.

Mirovna pogajanja.

Mirovna pogajanja v Brestu Litovskem.

Basel, 28. jan. Trockij je v četrtek odpotoval iz Petrograda v Kronstadt, od tam odpotuje v nedeljo k mirovnim pogajanjem v Brest Litovsk. V Brest Litovsk so se pripeljali 28. t. m. popolne avstrijski vojaški zastopniki.

Genf, 28. jan. V finančnem odseku je izjavil, kakor poroča Lyonski »Progress« finančni minister, da se bo vojnska v doglednem času končala.

Berlin, 28. jan. »Deutsche Tageszeitung«: Javno je, da delajo boljševiki pred vsem na svetovno revolucijo. Prvi uspeh so dosegli s stavko v Avstriji; njo in podobna stremjenja v Nemčiji boljševiki radostno pozdravljajo kot začetek preobrata v deželah osrednjih veselil.

Lugano, 28. jan. »Corriere della sera« poroča iz Petrograda: Odlični Ljeningovski pristaši pravijo, da so se njegovi mirovni načrti popolnoma izjalovili. Vlada bo morala sprejeti nemške predloge, ker so zavezniki Rusijo zapustili.

Deklaracija, Jugoslovanski klub in S. L. S.

Istarski je sabor raspuščen. Raspuščena su također gotovo sva općinska zastupstva u Istri. Nema u Istri zakonitog tijela, u kojem bi došlo do izražaja političko uverenje hrvatsko-slovenskog naroda u ovoj pokrajini, radi toga potpisani, bivši zastupnici većine naroda u Istri, kojima je narod opetovno kod izbora izkazao svoje poverenje:

1. Izjavljuju, da odobravaju bezuslovno narodni i prirodni zahtjev izražen od jugoslovenskih zastupnika na carevinskom vijeću u Beču, u svojoj deklaraciji od 30. svibnja 1917.

2. Uverenji su, da bi se izpunjenje zahtjeva sadržanog u toj deklaraciji i udovoljenjem zakonitih i prirodnih zahtjeva svih ostalih naroda u monarhiji, uskorilo sveobći svjetski mir.

3. Osudjuju najodrešitije svako nastojanje, došlo ono budi s koje strane, da osujeti ujedinjenje Jugoslavena istaknuto u gorinavedenoj deklaraciji, koje je jedino kadro, da očuva Jugoslavena od političke i gospodarske propasti.

4. Pozivlju sve jugoslavenske zastupnike, da odmah složno i odlučno započnu raditi za oživotvorenje zahtjeva sadržanog u deklaraciji Jugoslovenskog kluba u Beču od 30. svibnja 1917.

Istra, 25. sijednja 1918.

Anton Andričić v. r. — Šime Cervar v. r. — Luka Kirac v. r. — Dr. Matko Laginja v. r. — Dr. Ivan Pošćić v. r. — Ivan Suncin v. r. — Matej Škrbec v. r. — Dr. Ivan Zuccin v. r. — Dr. Gjuro Cervar v. r. — Josip Grasić v. r. — Dr. Šime Kurelić v. r. — Dr. Ive Milić v. r. — Jos. Ribarić v. r. — Vjekoslav Spinčić v. r. — Josip Valentić v. r.

Slovenske žene in dekleta župnije Braslovče (vasi Male Braslovče, Gornje Gorče, Spodnje Gorče, Podvrh, Dobrovlje, Polče, Gljence, Kamenče, Presejce, Parizlje, Topovlje, Orla vas, Rakovlje, Lituš, Pučgorje in trg Braslovče) se z največjim navdušenjem pridružujemo izjavi slovenskega ženstva za ujedinjeno Jugoslavijo. V popolnem zaupanju izrekamo Jugoslovanskemu klubu najtoplejšo zahvalo za odločen nastop za našo pravično stvar. Kar najostreje pa obsojamo vsakogar, ki bi oviral delo za našo sveto stvar ter kličemo iz celega srca: Živela Jugoslavija, proč z dr. Šusteršćem! Želimo skorajšnji mir! (Sledi 847 podpisov.)

Podpisane jugoslovanske žene in dekleta iz Hruševca pri Pontojci se pridružujemo z vsem srcem jugoslovanski deklaraciji z dne 30. majnika 1917 ter izražamo svoje popolno zaupanje in vdanost Jugoslovanskemu klubu ter obsojamo škodljivce narodnega probujanja ter kličemo slavo prvoboriteljem za obstoj velike svobodne Jugoslavije. (270 podpisov.)

Narodno žensko mesto Brežice ob Savi se navdušeno pridružuje jugoslovanski deklaraciji z dne 30. maja 1917, ker vidi v tem rešitev slovenskega naroda. (105 podpisov.)

Isti deklaraciji se ravnotako pridružujejo moške in ženske mesta Brežice s 74 podpisov. Občinski zastop občine Zakot pri Brežicah se v svoji seji dne 20. prosinca t. l. navdušeno pridružuje tej deklaraciji. Sledijo podpisi vseh odbornikov.

Okrajni čestni odbor Višnjagora, v katerem so zastopniki celega okraja, je v svoji seji dne 23. januarja 1918 soglasno sklenil resolucijo, v kateri se pridružuje jugoslovanski deklaraciji naših drž. poslancev z dne 30. maja 1917 za jugoslovansko edinstvo pod habsburškim žezlom, da se zagotovi Slovence popolna svoboda v verskem, političnem in gospodarskem oziru. Pozdravlja naklonjenost Njega prevzvišenosti dr. A. Bonaventure Jegliča ter vse prizadevanje Njegovе svetosti papeža Benedikta za skorajšnji mir med vsemi narodi. — Okrajni čestni odbor Višnjagora, dne 23. januarja 1918.

Občinski dobor občine Žiri zbran v seji dne 21. jan. 1918 pozdravlja stremljenje Njegovе Veličanstva presvetlega cesarja Karla in Njega svetosti papeža Benedikta XV. za doseg splošnega in trajnega miru in se izjavljajo za deklaracijo Jugoslovanskega kluba z dne 30. majnika 1917.

Iz Vodice smo prejeli še nadaljnjih 619 podpisov žena in deklet za jugoslovansko deklaracijo. Občina Vodice je torej doslej nabrala skupaj 802 glasova.

Žene in dekleta iz št. Vida nad Ljubljano in okolice, so v prilogi majniške deklaracije, izročile po rokah svoje zastopnice na pristojno mesto 1120 (beri tisoč sto in dvajset) podpisov.

Podpisane žene in dekleta župnije Vrabče na Vipavskem se z navdušenjem izjavi slovenskega ženstva za majniško deklaracijo Jugoslovanskega kluba. (203 podpisi.)

Žene in dekleta v podmetiški župniji pri Tolminu se z vsem srcem pridružujejo jugoslovanski deklaraciji in prosimo Boga, naj blagoslovi pravično delo Jugoslovanskega kluba. (444 podpisov.)

Narodne žene in dekleta iz Škofje Loke brez razlike stanu vzradošene pozdravljajo deklaracijo Jugoslovanskega kluba z dne 30. maja 1917 in se soglasno pridružujejo izjavi ljubljanskih narodnih žen in deklet. Geslo Jugoslovanskega kluba »zdrženi s Hrvati in Srbi in gospodari v svoji lastni hiši, mora postati evangelij vsake zavedne Slovenke, vsakega zavednega Slovenca, da bo enkrat konec zapostavljanja in preganjanja našega trpinčenega naroda. (611 podpisov.)

Podpisane žene in dekleta občine Slap, Planina in Goče pri Vipavi se z navdušenjem pridružujejo majniški deklaraciji Jugoslovanskega kluba za zedinjeno in svobodno Jugoslovansko državo. — Podpisi: Slap 223, Planina 224, Goče 141.

Slovenske narodne žene in dekleta mesta Šoštanja slovesno izjavljamo, da smo z dušo in srcem za majniško deklaracijo Jugoslovanskega kluba. (126 podpisov.)

Podpisane žene in dekleta gorskega kotička Podkraj se navdušeno izjavljamo za majniško deklaracijo Jugoslovanskega kluba. Živela zedinjena, svobodna Jugoslavija — Slovenija, Hrvatska in Srbija — pod habsburškim žezlom. (237 podpisov.)

Službeno osebo Franc Kalanovega valičnega mlina v Škofji Loki, ki z navdušenjem pozdravlja delovanje Jugoslovanskega kluba in njegovo deklaracijo z dne 30. majnika 1917. V združeni Jugoslaviji pod habsburškim žezlom je naš cilj! Zato vsa čast in slava poslancem naše S. L. S.! Naj živi velika naša ideja Jugoslovanska!

Žene in dekleta občine Dragomelj (123 podpisov) in občina Podgorica (178 podpisov) so se izjavi za jugoslovansko deklaracijo in za skorajšen pravičen mir.

Ženstvo občine Dobrova pozdravlja toplo deklaracijo z dne 30. majnika 1917, po kateri upa, da dosežejo Jugoslavi samostojnost pod našo slavno habsburško dinastijo. Z vsem srcem se zahvaljuje N. svetosti Benediktu XV. in presvetlemu cesarju Karlu za njuno očetovsko delovanje za mir med narodi. (230 podpisov.)

Za majniško deklaracijo je doslej glasovalo: okrajnih zastopov 8, občin 395, dekanij 26, moški v 11 krajih: 1706 glasov, društev 125, žene in dekleta v 213 krajih: 70.413 glasov.

Narodna obramba.

* **Politično zastopstvo koroških Slovencev.** V političnem oziru so koroški Slovenci še veliko na slabšem kot pa n. pr. Slovaki na Madžarskem. Že pred upeljavo splošne in enake volivne pravice 1. 1907. so bili koroški Slovenci na slabem, toda upanje so vsaj imeli, da si z delom pribore dva mandata. Toda pri upeljavi splošne in enake volivne pravice za državni zbor se je pa koroškim Slovincem napravila taka krivica, ki je menda ni enake pod božjim solncem. Da ne pride slovensko koroško ljudstvo do besede, so ga razdelili v volivne okraje v katerih imajo — razen v enem — večino Nemci. Nad 100.000 koroškim Slovincem je prinesla splošna in enaka volivna pravica le enega poslanca in še za tega se morajo boriti. Koroške državnozbornske mandate so razdelili tako-le: 1. volivni okraj: mesto Celovec 1700 Slovencev, 21.500 Nemcev. 2. volivni okraj: sodni okraj Celovec 12.900 Slovencev, 21.600 Nemcev. 3. volivni okraj: sodni okraj Borovlje, Dobla vas, Pliberk, Železna Kapla, 37.600 Slovencev, 7.400 Nemcev. 4. volivni okraj: sodni okraj Velikovec, Svinec, Stari Dvor, 11.300 Slovencev, 23.000 Nemcev. 5. volivni okraj: sodni okraj St. Lenart, Volšperk, St. Pavel, 1.300 Slovencev, 41.500 Nemcev. 6. volivni okraj: sodni okraj St. Vid, Krka, Breže, 35.000 Nemcev. 7. volivni okraj: sodni okraj Rožak, Trg. Millštatt, 7.500 Slovencev, 27.700 Nemcev. 8. volivni okraj: sodni okraj Beljak, 6.300 Slovencev, 25.900 Nemcev. 9. volivni okraj: sodni okraj Podkloštro, Trbiž, Šmohor, Koče, Paternjion, 11.800 Slovencev, 29.200 Nemcev. 10. volivni okraj: sodni okraj Sovodje, Špital, Greifenburg, Zgornja Bela, Vogljiče, 38.000 Nemcev. — Tako imajo koroški Slovenci izmed 10 državnozbornih poslancev le enega. Opozarjamo, da so gori navedene številke prebivalstva povzete po znanem uradnem štetju, pri katerem so našli okoli 30.000 Slovencev premalo in 30.000 Nemcev preveč. — Pripominjamo, da ima 18.000 nemških Kočevarjev svojega državnega poslanca.

* **Kako pa v Istri?** V roke mi je prišla statistika ljudskega štetja v Istri iz leta 1900. Statistika za l. 1910. še ni izšla. Takrat so našli v okraju Koper: 29.466 Slovencev, 14.551 Hrvatov, 33.870 Italijanov, 318 Nemcev in 15 drugih narodnosti; v okraju Volosko 14.328 Slovencev, 29.025 Hrvatov, 1321 Italijanov, 1413 Nemcev in 542 drugih narodnosti; v okraju Pazin 377 Slovencev, 37.225 Hrvatov, 5701 Italijanov, 83 Nemcev in 935 drugih; v okraju Poreč 1854 Slovencev, 9649 Hrvatov, 42.225 Italijanov, 77 Nemcev in 18 drugih narodnosti; v okraju Pulj 1606 Slovencev, 23.825 Hrvatov, 32.011 Italijanov, 4713 Nemcev in 402 drugih narodnosti; v mestu Rovinj 16 Slovencev, 41 Hrvatov, 9716 Italijanov, 201 Nemec, 4 drugih narodnosti; v okraju Lošinj 70 Slovencev, 28.741 Hrvatov, 11.347 Italijanov, 271 Nemcev, 8 drugih narodnosti. — Toliko so nas našli različni popisovalni komisariji ki gotovo niso bili nam Slovincem in Hrvatom prijatelji, pač pa večinoma navdušeni pristaši znanega iredentarskega šolskega društva »Lega Nazionale«. Kako so šteli, o tem drugač.

* **Nemci in slovenska Primorska.** Na Dunaju so ustanovili pod okriljem Schulvereina in Südmärke poseben odbor »Kriegshilfe für die Deutschen des Küstenlandes«, ki ima nalogo podpirati primorske Nemce-begunce, kupovati slovenska posestva in na njih naseljevati Nemce, naseljevati nemške obrtnike in trgovce po primorskih krajih v prvi vrsti v Gorici itd. Častni odbor tvorijo: državni poslanec J. Dobner, predsednik poslanske zbornice dr. G. Groß, princ Aleksander Thurn in Taxis in dunajski župan dr. Weiskirchner. — Slovenci,

bodimo na oprez! Ne prodajmo niti pedi zemlje tujcu!

* **Podružnice »Slovenske Straže«** še vedno spe in se kar ne morejo zbuditi iz skoro štiri-letnega spanja. Naši fantje in moške stoji na bojnih poljih, zato se pač ne morejo brigati za narodno-obrambno delo in delovati v podružnicah »Slovenske Straže«; zato pa so po-klonice naše žene in dekleta, da prevzame njih delo v podružnicah, da jih požive in tam, kjer jih še ni, pa nove ustanove. »Slov. Straža« čaka še ogromno dela. Temu delu pa bo kos, če e vsi podpiramo, v prvi vrsti pa njene podružnice in ji pošiljajo redne in obile denarne prispevke. Kot prva se je oglasila in poslala »Slovenski Straži« dar 70 K podružnica v Dupljah pri Trzinu, kot druga pa podružnica v Brežicah ob Savi 28 K. Temu primeru naj slede ostale podružnice!

* **Kot ustanovnik je pristopil k »Slovenski Straži«** slovenski pisatelj č. g. Peter Bohinjec, župnik v Dupljah pri Trzinu in vplačal ustanovnino 200 K. Naj bi se drugi imovitejši Slovenci ugledali v ta rodoljubni primer in pristopili kot ustanovniki k »Slovenski Straži«. Bodimo Slovenci ne samo v besedah, ampak v delu in živlu.

* **»Slovenski Straži«** so darovali: Neimovan 10 K; dr. Konrad Janežič, Volosko, 20 K; Jos. Rozman, župnik, Črneče p. Meža, 5 K; rodbina Rotar, Ljubljana, 2 K; Anton Pestotnik, Ljubljana, 2 K; Mohorjani Dobova, št. po č. g. Karolu Presker, župniku, 10 K; Al. Kokeč, župnik, Vurberg pri Ptuj, 30 K; Kat. slov. izobr. društvo Kapele, p. Dobova, 10 K; Anton Kovtar, Gornjičgrad, 10 K; Jos. Bambič, žup., Preloka, 10 K; Mohorjani v Borovljah, 4 K; iz nabiralnika v Šmarjeti pri Velikovecu, 10 K. — Slovenci, spominjajte se pri vsaki priložnosti »Slovenske Straže«.

* **Vsak zavedni Slovenec** kolekuje pisma in dopisnice z narodnim kolkom »Slovenske Straže«. Naročajo se in vnaprej plačajo pri »Slovenski Straži«, Ljubljana, Ljudski dom.

Dnevne novice.

— **Glavna skupščina štajerskega** pododbora Zadrugne Zveze v Ljubljani se vrši v ponedeljek dne 4. februarja 1918 v dvorani hotela beli vol v Celju. Začetek ob 10. uri dopoldne. Dnevni red: 1. Poročilo o delovanju pododbora. 2. Volitev pododbora. 3. Položaj naše zadrugne organizacije in naloge bodočnosti, predava ravnatelj Zadrugne Zveze preč. gosp. Evg. Legat. 4. Blagovni promet v vojnem času in po vojski, poroča nadrevizor Vladimir Pušenjak. 5. Služajnosti. K polnoštevilni udeležbi vabi predsednik dr. Jos. Hohnjec. — Opomba. Vsled sklepa glavne skupščine dne 25. junija 1913 v Celju je dolžnost vsake zadrugne, da pošlje vsako leto k glavni skupščini pododbora vsaj enega zastopnika.

— **»Face bellogue omnia pro patria cum populo meo«** je geslo, ki si ga je izbral naš cesar, kakor je naznanilo c. kr. ministristvo deželne brambe: »V miru in v vojski vse za domovino z mojim ljudstvom.«

— **Odlikovanja.** Vojaški zaslužni križec 3. vrste z vojno dekoracijo in z meči je dobil poročnik 7. pp. Leopold Majdič. — Ponovno Najvišje pohvalno priznanje z meči sta dobila nadporočnik 5. strel. p. Marko Težak, pridelen 2. huzarskemu polku in poročnik 87. pp. Josip Cvetko. — Najvišje pohvalno priznanje z meči sta dobila poročnik 17. pp. Josip Štirn in poročnik 47. pp. Franc Poljak. — Vojaški zaslužni križec 3. vrste z vojno dekoracijo in z meči je dobil poročnik 26. strel. p. Ivan Bukavec. — Ponovno Najvišje pohvalno priznanje z meči je dobil nadporočnik 5. strel. p. Josip Osana. — Najvišje pohvalno priznanje z meči je dobil nadporočnik dr. jur. Hugo Peternele.

— **Jugoslovanska trgovska zbornica.** »Hrvatski ekonomista« predlaga, naj se ustanovi v Zagrebu trgovska zbornica za vse jugoslovanske dežele. Zelo pametna misel!

— **Vpoklici oproščencev pod orožje.** Uradno: Kakor na Angleškem, se bodo tudi pri nas preklicale oprostitve najmlajših letnikov, ki se morejo relativno za vzdrževanje gospodarskega življenja v zaledju še najmanj upoštevati. Da se ta ukrep pravočasno izvede, se mora z vsemi poklici enakomerno postopati. Le v rudarstvu, pri železnih in v plovi ladij se bo v vsakem slučaju posebej odločilo. V kratkem se odredi, da se razveljavijo oprostitve vseh rojstnih letnikov 1899 do ustevisi 1894; v bodoče pri oprostitvah ti letniki ne pridejo v poštev, kakor tudi ne letnik 1900. Oproščenci letnikov 1899, 1898 in 1897 morajo pod orožje 1. marca 1918, oproščenci letnikov 1896, 1895 in 1894 3. aprila 1918. Glede na važnost obdelovanja polja se izdajo za kmete posebne določbe. Na Tirolskem, Štajerskem, Koroškem, Kranjskem, v Dalmaciji in na Primorskem bodo politična okrajna glavarstva odredila, če bodo kmetje letnikov 1899, 1898 in 1897 vpoklicani pod orožje 11. marca, letniki 1896, 1895 in 1894 pa 8. aprila; če se to ukrene, se jim pač v poljedelske svrhe ne bo mogel dopust dovoliti. Tudi na Ogrskem so razveljavili oprostitve letnikov 1899 do 1894.

— **Naš vojni red.** Splošno se čujejo pritožbe glede novega zasilnega voznega reda na državnih železnih na Kranjskem. Na Gorenjskem so n. pr. nastopili naravnost odnošaji, kakoršni so bili tam

pred otvoritvijo železnice. Premožni ljudje se vozijo po opravih z vozovi, pri čemur seveda plačujejo za eno vožnjo po 50 K in več, po državni cesti pa srečuješ ljudi s potno torbo in gorjačo na večurni hoji k mestni gosposki. Zatrjuje se, da se je omejitev osebnega prometa izvršila za celo državo po enotnih načelih. Res je bil promet n. pr. na Koroškem in Štajerskem pred vojsko gostejši. Sedaj vozita po dva osebna vlaka na vsako stran le na treh lokalnih železnih na Koroškem (Šmohor, Podklošter, Treibach, Kl. Glödnitz in Svečna Vas, Borovlje), povsod drugod na Koroškem in Štajerskem jih vozi vsaj mestoma več. Na progi Celovec št. Vid ob Glini 5 osebnih in en tovorni vlak z osebnim prometom, na progi Celovec Področica pa 3 osebni vlaki in 2 tovorna vlaka z osebnim prometom na vsako stran, od katerih se le en sam up skozi tunel na kransko stran. Če se pa primerja sedanji vojni red z onim veljavnim pred vojsko n. pr. iz leta 1914, se vidi, da na Koroškem in Štajerskem osebni promet nikjer ni omejen niti na polovico prejšnjega, dočim je na Kranjskem povsod skrčen na eno tretjino, na gorenjski progi pa na eno četrtno ali petino mirovnega prometa. Premoga se torej na Kranjskem neprimerno več prihrani kot v sosednjih deželah, dasi ga je v deželi dovolj, vprašanje je le, kje se ta prihranek porabi?

— **Poškodovani spomeniki mariborskega nemštva.** Nemški Mariborčani so o priliki Schillerjeve stoletnice nasadili v mestnem parku takozvano »Schillereiche«. Toda hrast ni imel sreče. Kmalu potem, ko je bila usajena, je bila tudi poškodovana. Zato so jo obdali z železno ograjo in na ta način se je posrečilo, da je hrast srečno prebolel prve otroške bolezni. Sedaj pa so se neznani zlikovci spazili ponoči preko precej visoke železne ograje ter so hrast poškodovali precej močno s sekuro. — Jahn-ov spomenik, postavljen v mestnem parku od mariborskega »Turnvereina«, je bil tako močno poškodovan, da se sploh ne bo dal več popraviti. »Marburger Zeitung« pripisuje vse to seveda na rovaš Slovincem. Bržkone pa bo tudi toplot tako, kakor o priliki, ko je bil zamazan Tapeinerjev spomenik. Tudi takrat je »Marburger« pripisovala oni vandalisti čim Slovincem, a pozneje se je izkazalo, da je pobalistvo zagrešil neki nemški učenec meščanske šole.

— **Plava kri.** Interpelacijo Jugoslovanskega kluba zaradi krivične delitve sena vojvodinji Meklenburški smo priobčili. Sedaj nam poročajo o drugem krivičnem slučaju. Ta gospa je dobila enkrat 90 litrov petroleja in novembra zopet 30 litrov medtem ko so drugi posestniki dobili za dva meseca pol litra. Pa ne le petrolej; vse, kar gospa potrebuje ali zahteva, ji mora c. kr. okrajno glavarstvo preskrbeti.

— **Celovške novice.** Za predsednika koroške trgovske zbornice je zopet izvoljen M. pl. B u r g e r, znani sovražnik Slovencev in načelnik nemškega »Volksrata«. — Tatvine se po mestu množijo od dne do dne. V več slučajih so zasafili tatove-vojake. Vlomili so tudi v deželno sodišče. — Dne 24. jan. se je tu na ulici onesvestil g. J. B o š t j a n č i č, župan v Rekarjevsi. Padel je na tla in se poškodoval na glavi. Prepeljali so ga v bolnišnico. — Za celovške mestne uradnike in uslužbence je mestni odbor sklenil službeno pragmatiko, podobno oni državnih uradnikov. — Zastrupil se je dne 23. jan. 15 letni učenec O. Anderwald s tem, da je odprl v sobi plinovo cev. Prej je večkrat govoril, da se bo sam usmrtil. — Za deželnega zdravstvenega nadzornika je imenovan c. kr. okr. nadzdravnik dr. E. Zych.

— **Vojaška sodišča** v Bosni in Hercegovini ne smejo nič več soditi civilnih oseb.

— **Poročila** se je Marija Veber, kuharica, z gosp. Franc Sollnerjem, posestnikom v Brežicah ob Savi.

— **Umrl** je v Novem Sadu na Ogrskem baški pravoslavni škof Mitrofan Šević, star 64 let.

— **Dobrna pri Celju.** 26. jan. je obče-znana in priljubljena gospodinja Marija Ojsteršek naglo umrla. Smreka, ki so jo mošteri podrli, jo je pokopala in je bila pri priči mrtva. Bila je sestra rajnega gospoda župnika Dupelnika. Umrla je v 70. letu svoje starosti.

— **Umrl** je v Požegi v Slavoniji gospa Ivana Petrovič roj. Malin, stara 60 let. Naj počiva v miru!

— **Ziljsko železnico** so vojaški krogi med vojsko dozdali in nadaljevali od Šmohora do Kotič. Dne 24. jan. so to delno progo otvorili tudi civilnemu prometu. Prej so se razni krogi potegovali za to progo skozi leta in leta, bile so vse mogoče težkoče, v vojski pa so jo dovršili kakor igrice.

— **Zaradi navijanja** cen je bil od celovške dež. sodnije obsojen trgovec in poštar Fr. Roscher na Rudi na 5 dni zapore in 1000 K globe, ker je v letih 1915 in 1916 prodajal sadni most po 96 vin. liter.

— **Celovski trgovec** Jan. Sanitzer je bil zaradi navijanja cen obsojen na 8 dni zapore in 15.000 K globe.

— **Tajniška mesta** v cenzorskih kolegijah vojnokreditnega zavoda za južno vojno ozemlje, Glasom naredbe finančnega ministristva v sporazumu z justičnim ministristvom z dne 16. decembra 1917, d. z. št. 492 ozir. glasom statuta za južno vojno ozemlje ustanovljenega vojnokreditnega zavoda (Wiener Ztg. z dne 21. dec. 1917 št. 291) je razpisanih v cenzorskih kolegijah v Dalmaciji, na Koroškem, Kranjskem, v Istri, na Tirolskem in v Goriski Gradišanski kakor tudi v Trstu z okolico več tajniških mest. Natančnejše določbe o njihovem delovanju obsega § 14. statuta. Tajniki morajo biti pravniki in sposobni nemščine ter v dotični deželi običajnih jezikov v besedi in pisavi (§ 4., odst. 4. statuta). Poudrbe z natančnimi podatki o starosti, veri, družinskih razmerah, vojaškem razmerju, študijah, znanju jezikov, dosednji uporabi in zahtevah glede plače naj se pošljejo na naslov: Kriegskreditanstalt für das südliche Kriegsgelbiet in Klagenfurt.

— **Umrl** je bivši istrski odvetnik dr. Matija Bartoli, državni in deželni poslanec, predsednik istrskega italijanskega političnega društva in neizprosni nasprotnik Slovencev in Hrvatov.

— **Obočela** je m. Anunciata Dostal, učiteljica zunanje uršulinske deklishe šole v Škofji Loki, nadomeščala jo bivša učiteljica s. Ludviga Kamnar.

— **Velika tatvina** v Davčah. Posestniki Mariji Prezelj v Davčah sta pod pretezo, da morata iskati erarične reči, dva vojaka oborožena s puško z nasajenim bajonetom vzela 8200 kron. Nasilna tatvina je vzela noč. Tudi sicer se poroča o velikih tatvinah z dežele.

— **Pomanjkanje sena.** Mariborski spediterji, vozniki in izvoški groze, da ustavijo promet, ako ne dobe sena. Toda kmetje tudi sami že nimajo nič več. Po mnogih krajih na deželi pokladajo živini slamo iz streh, po drugih krajih pa že teh ni več, ker so jih že pokrmili. Ljudje gonijo že živino na pašo, kjer je le nekoliko kopne zemlje. Vzlic temu se nadaljujejo rekvizicije vedno stroje. Ljudstvo je silno razburjeno.

— **Jekleni zvonovi.** »Slovenec« št. 20 objavlja neko notico iz dunajskega škofijskega lista, v kateri se odsvetuje pri cerkvah kot nadomestilo za bronaste zvonove napravljati si jeklene, ker so iz malo-vrednega materiala. To notico je pa treba nekoliko pojasniti. Vpraša se najprvo, kje naj se napravljajo jekleni zvonovi? Na to se odgovarja, da le tam, kjer ni nobenega zvona v stolpu in dejanska potreba zahteva, da ima cerkev vendar kako zvono. Da se pa tej potrebi v okom pride, zadostujeta pri farnih cerkvah dva mala zvonova, pri podružnicah pa jeden. Nespa-metno bi bilo omisliti si težke zvonove in te po več kot dva na številu. Material od jeklenega zvona res ne reprezentuje nobene vrednosti; kadar bo prišel tak zvon iz rabe, je za staro reno. Vsled tega se sme le toliko denarja vanj vtakniti, kolikor neobhodno potreba zahteva. Pri podružničnih zadostuje teža 100 do 200 kil, pri farnih od 200 do 600 kil. Kadar hoče toraj cerkveno predstojništvo si nabaviti jeklene zvonove, naj uvažeje te mišljaje, sicer lahko izda vso soto od rekviriranih zvonov za jeklene, ki nimajo nobene kovinske vrednosti. Glas od jeklenega zvona je pa prav zadovoljiv, ni tako poln, kakor pri bronastem, a prijetno doni, in kar je prav čudno, na daljšavo močnejše od bronastega. Uvaževati se mora tudi to, da oblika pri jeklenem zvonu je večja kot pri bronastem pri enaki teži vsled razlike v kovinski gostosti. — Na Kranjskem proizvaja jeklene zvonove kranjska industrijska družba na Jesenicah, ki ima jedina za tako hitre pripravne peči, ker se za topljenje jekla potrebuje do 3000 stopinj vročine, ko se pa bron da vže pri 700 stopinjah v modele vlivati. Tovarna računi danes kilo jeklenega zvona nekaj nad dve kroni. V sedanjem velikem pomanjkanju premoga je pa sploh dvomljivo, da bi se z litjem jeklenih zvonov ne prenehalo. — F. K. Kor. Bela.

— **Trgovsko akademijo** otvori avstrijska upravna komisija v Belgradu.

— **Očadaja klavne živine** za vojaštvo. Dne 4. februarja t. l. se vrši dobava klavne živine za armado. Posestniki iz okolice, ki hočejo živino oddati, naj jo priženo omenjeni dan do 9. ure dopoldne na sejmistiše pri mestni klavnici v Ljubljani. — Deželno mesto za vnovčevanje živine.

— **Frostovoljci v ameriški armadi.** »Basler Nationalzeitung«: V ameriški armadi služi 76.545 inozemcev, med njimi 10.000 Angležev in Kanadčanov, 1500 Italijanov, 910 Portugalcev, 480 Rumunov, 18.000 Rusov, 245 Švicarjev, 237 Srbov, 280 Kitajcev, 555 Japoncev, 515 Dancov, 250 Nizozemcev, 1000 Norvežanov, 1355 Švedov, 5800 Mehikancev, 930 Nemcev, 300 Bolgarov, 1600 Turkov in 13.258 Avstrijev.

— **Spominška knjiga** c. in kr. pešpolka »Cesarjevi« št. 17. — Naš domači polk na-

merava izdati veliko spominsko knjigo, v kateri naj bodo ovekovečena vsa junštva hrabrih Kranjcev. Cisti dobiček te knjige je namenjen »vdovskemu, sirotinskemu in invalidskemu skladu« pespolka. V knjigi naj bi bila natančno navedena kolikor mogoče vsa junštva pespolka in posamezniki. Radi tega se naprošajo vsi k polku spadajoči častniki in moštvo, kakor tudi rodbine padlih, pogrebnih, invalidov in vjetnikov, da dajo redakciji te knjige na razpolago ves material, ki ga imajo; predvsem dnevnike, posamezne note, zanimive vojne poštne karte, poročila o hrabrosti častnikov in moštva, slike odlikovanih, padlih, invalidov, skupinske slike posameznih oddelkov, slike iz fronte, risbe, karikature, nekrologe padlim častnikom, vojaške pesmi, spise o dogodkih na fronti, vojaške šaljivke in pregovore. Ves na razpolago dani material se pošlje pošiljatelju takoj nazaj. Kdor pa hoče poslane stvari polku podariti, se vse hvaležno sprejme in pride v muzej polka. — Vse pošiljate se naj pošiljajo na poveljstvo nadomestnega bataljona št. 17 (redakcija spominske knjige) v Judenburgu, Štajersko.

Liubljanske novice.

lj Slavnj Češki kvartet (Hoffmann, Herold, Suk, Zelenka) priredi v letošnji sezoni v Ljubljani še dva krasna komorna koncerta, vsakokrat s spremenjenim odličnim sporedom v ponedeljek in torek, 11. in 12. februarja v Unionski dvorani. Predprodaja vstopnic v trafiki v Prešernovi ulici.

lj Koncert slovenskega klavirskega virtuoza gospoda Antona Trosta bo v Ljubljani v sredo, dne 20. februarja v Unionski dvorani (ne v nedeljo, 17. kakor zadnjič objavljeno). Spored bo izredno bogat in lep. Trostov Dunajski koncert, ki je napovedan za 7. februarja v »Konzerthausaal« je že danes do malega razprodan. Upamo, da bo koncertovanje velikega umetnika, domačina, Slovenca, Ljubljana tudi v Ljubljani vzbudilo zasluzeno lepo zanimanje in velik obisk. Vstopnice za ljubljanski koncert se že od jutri naprej dobivajo v trafiki v Prešernovi ulici.

lj Odlikovan je z obema srebrnima in bronastim hrabrostno svetinjo predmojster Ivan Špunt.

lj Za oslepele vojake je darovala namesto venca gđ. Elci Cotman družina Škrinjar 20 K.

lj Umrlj so v Ljubljani: Ivana Serjun, urarjeva vdova, 71 let. — Katarina Bischof, oficijantova žena, 61 let. — Gabriela Cotman, blagajničarka, 28 let. — Ivan Stanič, poštni sluga, 52 let. — Karel Rozman, mestni višji monter, 50 let. — Andrej Mozetič, kovač, 64 let. — Antonija Debeltak, sitarica, 68 let.

lj Licitacija eraričnih konj. Dne 1. in 16. februarja 1918 ob 9 dopoldne se vrši licitacija konj v Nusakovi vojašnici. Konji se prodajo le kmetovalcem, ki morajo imeti legitimacijo svoje politične oblasti.

lj Pekj in prodajalci kruha se vabijo, da se zglase zanesljivo najkasneje do četrtega dopoldne v mestno posvetovalnico radi navodil, kako se morajo rezati nove izkaznice za kruh in moko.

lj Prodaja kruha na izkaznice št. 2 in 15. V času od 3. februarja do vstetega 2. marca t. l. se bode dobival kruh in sicer: na krušne izkaznice št. 2 pri g. Dolinarju Pred Škofijo in na krušne izkaznice št. 15 pri gosp. Trčku na Bregu. Moka se dobiva na te izkaznice v istih trgovinah kakor dosedaj.

lj Prodaja petroleja za VII, VIII in IX okraj na petrolejske izkaznice za rodbine (št. 1). — Na petrolejske izkaznice št. 1 (za rodbine) se bode dobil petrolej v sledečih trgovinah in sicer: a) za VII. okraj v konsumu Spodnja Šiška in sicer: na št. 1—300 31. jan. na št. 300—600 1. februarja, na št. od 600 naprej dne 4. februarja. b) Za VIII. okraj v konsumu Zaloška cesta in sicer: na št. 1—300 dne 31. januarja, od 300 naprej dne 1. februarja. c) Za IX. okraj pri g. Trdinu, Stari trg in sicer: na št. 1—300 31. januarja, od 300 naprej dne 1. februarja. — Na vsako izkaznico se dobi pol litra petroleja, ki stane 28 vinarjev. Ker še ni došel ves petrolej v Ljubljano dobe ostali okraj petrolej pozneje.

lj Goveje meso na rdeče izkaznice št. 501 do konca. Stranke z rdečimi izkaznicami brez A št. 501 do konca prejmejo goveje meso v sredo, dne 30. t. m., popoldne v cerkvi sv. Jožefa. Določen je ta-le red: od pol dveh do dveh št. 501 do 700, od dveh do treh št. 701 do 900, od pol treh do treh št. 901 do konca. Ena oseba dobi ½ kg, dve osebi ¾ kg, tri in štiri osebe ¾ kg, pet in šest oseb 1 kg, sedem in osem oseb 1 ½ kg, več oseb 1 ½ kg. Kilogram stane 2 K.

lj Goveje meso za uradniške skupine. Uradniške skupine prejmejo goveje meso v sredo, dne 30. t. m., popoldne v cerkvi sv. Jožefa po tem-le redu: I. skupina od treh do pol štirih št. 1 do 200, od pol štirih do štirih št. 201 do konca; II. skupina od štirih do pol petih; III. skupina od pol petih do petih; IV. skupina od petih do pol šestih. Ena oseba dobi ¼ kg, dve osebi ½ kg, tri in štiri osebe ¾ kg, pet in šest oseb 1 kg, sedem in osem oseb 1 ½ kg, več oseb 1 ½ kg.

lj Pesni sladkor. Glasom naredbe c. kr. urada za ljudsko prehrano z dne 4. t. m. št. 1319 bode cena pesnega sladkorja leta 1918 za industrijske svrhe 215 K za 100 kg.

lj Zgubila se je zlata verižna zapestnica z obeskom in nemškimi napisom. Pošten najditelj naj jo izroči v našem uredništvu proti primerni nagradi.

Primorske novice.

p Vračanje beguncev v domovino. »Osrednji odbor za vrnitev beguncev in obnovo Primorja« na Dunaju I., Bankgasse 2, poroča: Begunci nas od vseh strani obsipajo s pismenimi vprašanji, kdaj in kako se bodo vračali v domovino. Ker ne moremo odgovarjati vsakemu posebe in je določeno, da morajo uradni razglasi biti javljeni v jeziku beguncev in po časopisih najdalje do 15. februarja, čutimo potrebo, da že poprej objavimo našim beguncem v navodilo še nekaj glavnih točk. Begunci se morajo oglašiti pri pristojni begunski oblasti (glavarstvu, policijski oblasti, upravi taborišč), da jim preskrbi potrebne izkaznice. Povsod tam,

kjer je vladal tifus, bodo morali begunci imeti tudi zdravniško potrdilo, da so bili proti tifusu cepljeni. Begunci, ki se bodo vračali posamič ali v skupnih transportih, dobe namesto doslej običajnega potnega lista in vojaške prehodnice, posebne vrste izkaznice, kakršno je določilo c. in kr. višje vojno poveljstvo, Q. št. 1000. Take legitimacije, na katerih ne bo še pripomnje »Imejtelj se vrne v občino...«, pošlje begunska oblast tistemu okrajnemu glavarstvu, kamor se hočejo begunci vrniti. Domače okrajno glavarstvo šele pripiše na izkaznico pripomnjo, da se beguncem more vrniti. Take izkaznice mora vračati ekspresno na begunsko oblast, da jih ta izroči beguncem. Take izkaznice imajo veljavo 4 tedne. Domača politična oblast more vrnitev odkloniti le iz tehtnih razlogov. (Tu bi utegnile priti v poštev znane označbe »p. u.« in »p. v.«) V takih slučajih, ko bi domače glavarstvo 14 dni ne dalo odgovora, more beguncem zahtevati, da begunska oblast to naznani naravnost notranjemu ministrstvu. Take potne listine morajo begunci po vrnitvi oddati na glavarstvu v ta namen, da bodo nepretrgoma dobivali begunsko podporo. Begunci pa se morejo vračati v domovino tudi z običajnimi potnimi listi in predpisanimi vojaškimi prehodnicami (Passierschein). Prevoz beguncev in njihovega blaga je brezplačen. Niti v zakonu, niti v tem ministrskem razglasu ni nikakih omejitev glede na obseg in količino blaga. Begunci naj torej odločno zahtevajo, da sprejmejo železnice vse njihovo blago, bodi tega kolikor si bode. Priporočati je celo beguncem, naj si preskrbe kolikor le mogoče različnega živeža; seveda je najbolje, ako vzamejo s seboj kakršnekoli množine krompirja, žita itd. kot seme za porabo v domovini. Vse listine za prosto vožnjo morejo preskrbeti begunske oblasti. Predno pa morejo to storiti, morajo begunci imeti že v rokah gori omenjene potne izkaznice. Begunci, ki se bodo vračali z državnimi in zasebnimi železnicami, morajo dobiti za posamične železniške uprave posebna potna priporočila. — Skupni transporti. Begunske oblasti morajo skrbeti, da se bo vršilo vračanje beguncev brez pritožb in nejevolje in da se transporti razdele na ves čas, ki je za vračanje določen. Po možnosti morajo sestavljati skupne transporte takih beguncev, ki se bodo vračali v iste občine ali njih sosedščine. Dalje morajo take transporte, natančno označene po številu oseb, živali, vozov s približno količino blaga, naznaniti višjemu vojnemu poveljstvu, uradu za ljudsko prehrano in deželni vladi. (Slede različne določbe o sestavi transportov.) Posamično potujočim beguncem iz taborišč morajo dati živeža za tri dni. Tudi ostale begunce, ki potujejo posamič opozarjajo, naj se preskrbe z živežem za več dni. Denarno podporo morejo begunci dobiti najmanj za potni čas naprej.

— Beđa na Krasu. Kraška žena, mati številne družine, nam piše: Na naše duri trka lakota. Rekvizicije in vojaštvo so nam pobrali živino, popasli travnike, oplenili polja in vinograde. Časih je bilo v naši vasi 50 volov, sedaj jih je 18, a še med temi so štirje mladi junci. Že novembra in decembra smo morali poklati prešičke, ker ni bilo krme; nobena žival ni dala niti 1 kg zabele. Včasih smo po 300 stotov repe zvozili v Trst, danes je nimamo niti za lastno hrano. Vojaštvo je opustošilo naše kraje, kakor bi nas bile obiskale kobilice. Sedaj stradamo, da je groza. Najslabše kosilo za številno družino stane 10 K, a še za drag denar navadno ni dobiti niti najpotrebnejših živil. Povsodi seveda ni taka sila, kajti nekateri so znali prikriti, kar so imeli, pa sedaj dobivajo še od aprovizacije, dočim drugi, ki so po pravici napovedali svoje neznatne zaloge, ne dobijo nič. Ti so torej za svoje poštenje kaznovani, oni pa za sleparstvo plačani. Tudi z vojaškimi podporami je veliko narobe; nekateri nosijo denar v hranilnico ali kupujejo zemljo, drugi se morajo pa zadolževati. Velika večina hiš v Dutovljah, Skopem, Koprivi, Tomaju in Krepljah je danes brez vsega živeža in mora vsak dan sproti na lov za živili. Kruha že 14 dni nismo videli. Ako nam z Dolenjske in drugih krajev ne pride pomoč, moramo obupati.

p Domov hočejo! Iz Brucka ob Litvi nam pišejo: Kaj vendar mislijo poklicani činitelji, da nas ne pošljejo iz tabora domov? V Brdih je ostalo mnogo trti; ako hočemo letos kaj pridelati, je zadnji čas, da se začne delo v vinogradih. Sredi februarja moramo biti doma! Barak za stanovanja v Brdih ne manjka. Mi ne maramo dalje brez potrebe ostati tu v taborih kot brezkoristni jedci, marveč hočemo

domov, da se zopet oklenemo dela na svoji dragi zemlji, ki nas bo hranila. Ako je komu v taboru tako dobro in udobno, da hoče, ne vemo do kdaj, ostati ondi, naj le ostane, a ogromna večina begunskih družin hoče samo eno: Domov! Naj se izvrši glascvanje!

p V Dobropoljah št. 94 na Goriškem je 24. t. m. mirno in Bogu vdano umrla gospa Rozalija Remec, v drugi poročeni Jerkič. Pokojnica je več let bolehal. Bila je dobrega in plemenitega srca ter zelo priljubljena. N. v. m. p. Preostali naše sožalje!

p Vse po novem ali vse po starem. Iz Podbrda smo dobili dopis, v katerem delavci rišejo svoje težave s prehrano. Zaslužijo po 4—5 K na dan, toda 1 kg masla stane 16 K, 1 kg špeha 18 K, torej bi delavec skoraj komaj za mast zaslužil, kje je pa potem vse drugo. Včasih so delavci zaslužili po 2 K na dan, toda zabela je bila tedaj po 1 K 40 v kg, krompir po 8 vinarjev, danes je po 1 K. Delavci ne morejo več naprej; ali naj znižajo cene živilom, ali naj se pa plače toliko zvišajo, da bo mogoče živeti.

Najnovejša poročila.

Trockij odpotoval v Brest Litovsk. Petrograd, 28. jan. (K. u.) Trockij je v minuli noči odpotoval v Brest Litovsk. Genf, 28. jan. (K. u.) »Petit Parisien« iz Petrograda: Trockij in Ljennin si nasprotujeta v nazorih; Trockij namerava baje v Brestu Litovskem skleniti mir na nemškem temelju, Ljennin mu pa nasprotuje.

Rusija proti Rumuniji. Berlin, 28. jan. (K. u.) Wolff iz Petrograda: Petrograjska vlada je prekinila vse diplomatske odnose z Rumunijo. Rumunsko poslanstvo izženejo po najkrajši poti v inozemstvo. Generalu Ščerbačevu so odrekli varstvo postave.

Berlin, 28. jan. Wolff: Demisioniral je rumunski ministrski predsednik, sledil mu bo general Avarescu.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

L. na G. Zrebanje se je vršilo 2. januarja in so bili dobili razglašeni v »Slovenca« dne 23. jan. t. l. — J. v R. Sistem napadu ni vredno odgovarjati. Lista skoro nihče ne bere in še manj jih je, ki mu verjamejo. — R. v B. Takih slučajev je več, a nikjer ni nihče nič opravil proti enotni volji ljudstva. Dobro se držite in se ne menite za take ovire! — Z. v R. Hvaležni smo Vam za informacijo, ki jo za enkrat še ne bomo porabili. Morda pride prilžnost in potreba.

Za 300 kg sena dam ½ kg čaja, ½ kg frankove cikoriije, ½ kg zrnate kave, ½ kg čokolade in 6 kg sladkorja. — Grand Hotel Triglav, Boh. Bistrica.

Kupi se dobro ohranjen

harmonij

Ponudbe s ceno na upravo »Slovenca« pod št. 289.

V trajno službo se sprejme takoj izvežban korespondent ali korespondentinja pri konsumnem društvu v Kropi, kamor je nasloviti ponudbe z navedbo plače.

V najem iščem

ključavničarsko delavnico

kjerkoli na slovenskem ozemlju za časa vojne, odnosno do povratka lastnika. — Ponudbe pod »Ključavničarska delavnica« na upravo tega lista do 5. februarja 1918. 292

Sprejmejo se takoj

kuharica, sobarica in dekla

za navadna dela za neko graščino blizu Ljubljane. Naslov se poizve pri upravi lista pod št. 269 (ako znamka za odgovor).

Lepa volnena obleka in škornji št. 40 se odda za živila. — Povpraša se na Starem trgu št. 11a, pri hišnem oskrbniku v dopold. urah.

Stalna stranka išče večje

stanovanje

Naslov pove upravnistvo lista pod št. 291.

Proda se lepa, 3 metre dolga, 2 m široka

preproga in 2 blagajni

Ogledati si je mogoče le med 2. in 5. uro popoldne. Naslov v upravi »Slovenca« pod številko 281.

Išče se

stanovanje

za takoj ali 1. aprila s 3 sobami ali več, kuhinjo in pritlikinami. Kdor ga preskrbi, dobi ½ sežnja drv. — Ponudba na upravo »Slovenca« pod šifro »Drva«. 285

Išče se

gospodična

gospodinjsva in kuhanja večša, mlajša, izobražena, lepega vedenja, iz boljše rodbine, za boljše samsko osebo (prof. dr., velepos.). — Ponudbe s spricvali in drugimi podatki sprejema uprava lista pod št. 287.

Iščem za vodstvo odvetniške pisarne

koncipienta

s prakso. Naslov pove uprava lista pod št. 288.

Stanovanje

za 3 osebe, z vrtom v zahodnem ali južnem delu mesta za maj. ali avgust-termin išče sodni svetnik Vedernjak, Rimska cesta 23. 282

Konjak

iz vin lastnega pridelka destilirani, pri slabostih vsled starosti in težkočah v želodcu že več stoletij sloveč kot krepičilo za ohranitev življenja. Razpošilja 10 let starega 4 poliliterske steklenice franko po pošti za 80 kron, mladejša triletnega, čudovito učinkujočega kot bol lajšajoče vrbalno sredstvo pri trganju v udih, Francovo žganje, 4 poliliterske steklenice za 60 kron. Vino od 56 litrov naprej. Beli rizling po K 4'80 in rdeči burgundec po K 5'20 liter. 125

Benedikt Hertl.

graščak, grad Goliče, Konjice, Štajersko.

Zastonj dobi vsak na željo

moj glavni katalog ur, srebrnine, zlatnine in godbenih predmetov. Violine po K 14, 20, 25, in više. Dobre harmonike po K 16, 25, 35 in 50; dvovrstne harmonike po K 70, 80, 100 in 120; trovrsne po K 180, 200, 240 in 280. Zamena dovoljena ali denar nazaj. Pošiljatev po povzetju ali predplačilu. Razpošiljalnica JAN KONRAD c. in kr. dvorni dobavitelj Most (Brüx) št. 1754, Češko.

Zemljišče na bariju naprodaj.

Na desnem bregu Ljubljanice med »Kamonom« in »Jurjem«, okrog 300 m od brega oddaljeno, je na prodaj zemljišče v obsegu 7 hektarov. Zemljišče je travnik z govejo krmo, oziroma sposobno za njive, ker ga najvišja voda ne poplavi. Istotako je na prodaj zemljišče v obsegu 9 hektarov travnikov na Dolju pri Borovnici. To zemljišče obstoji iz dveh blizu skupaj ležečih kompleksov poleg okrajne ceste. Ponudbe sprejema in pojasnila daje uprava posestev Josip Lenarčič na Vrhniki. 290

Potrti neizmerne žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem srce pretresujočo vest, da je naša iskrenoljubljena, nepozabna soproga, oziroma mati, stara mati, teta, gospa

Katarina Bischof

v soboto, dne 26. t. m., ob 2. uri zjutraj mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb nepozabne pokojnice se je vršil v ponedeljek, 28. t. m., ob 4. uri popoldne iz Križevniške ulice št. 5 na pokopališče k Sv. Križu.

Obenem se zahvaljujemo za vse dokaze srčnega sočutja, ki so nam došli v obilnem številu, vsem darovateljem krasnega cvetja, kakor tudi vsem onim, ki so spremili drago pokojnico na nje zadnji poti.

ZALUJOČI OSTALI.

V Ljubljani, dne 29. januarja 1918.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.